

Antropologija SZ i NZ
IZ3101, ISVU: 95662,
ECTS 3

Antropologija Staroga i Novoga zavjeta

Izborni predmet iz Kršćanske antropologije

---

ponedjeljkom od 9:15,

FFRZ – dvorana 015

amdg.ffrz.hr → nastava → FFRZ

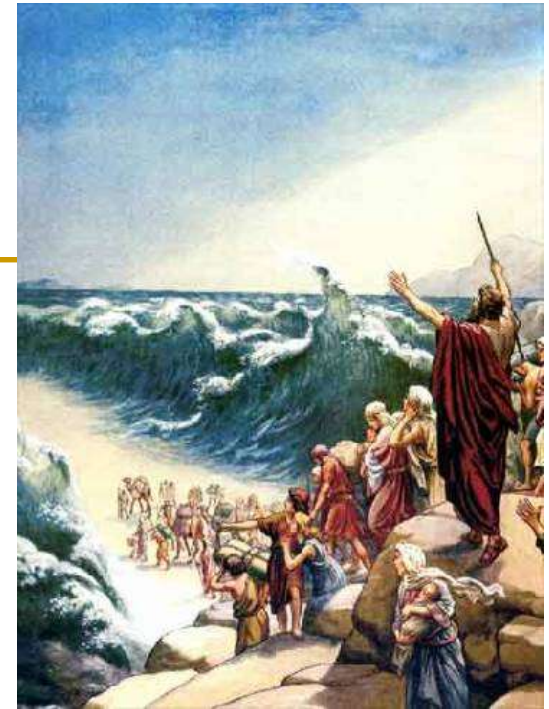
Video-udžbenik

Biblijska antropologija (EPUB)

Antropologija SZ i NZ
Iz3101 (ISVU: 95662), ECTS 3
amdg.ffrz.hr → nastava

Kriza u Svetom pismu

Abelova krv (Post 4)

Prevareni brat Ezav (Post 27)

Spasenje na Crvenom moru (Izl 14)

Socijalni reformator Nehemija (Neh 5)

Krist hrani gladne

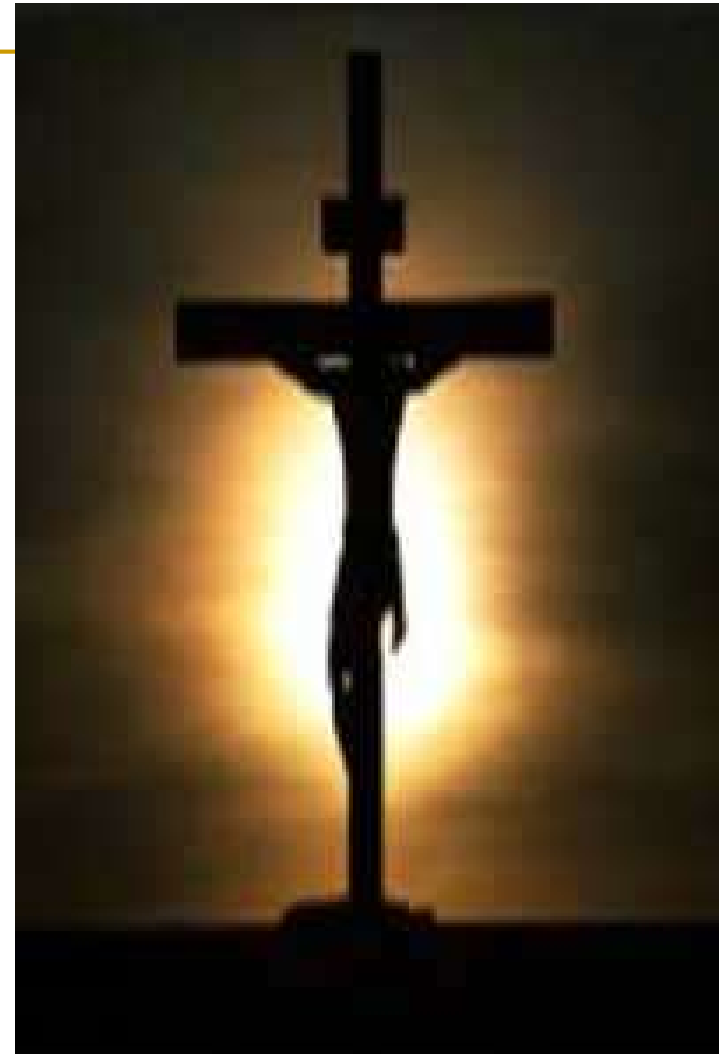
Mučenički vapaj u Ps 22

- **Opkoljen: 22,17**
- **Rulje me zločinačke okružile (KS) okružuje me rulja zlikovaca (Š.)**
- **Crv (v7) nasuprot v13.17.14**
- **Bikovima, psima, lavovima**
- **psihofizičke muke v15.16.18**
- **Srce se topi (v15)**
- **Sasušena snaga (KS: “grlo” v16)**
- **Kosti se mogu prebrojati (v18)**
- **Bližnji (v19)**
- **Kockari krađu odjeću**

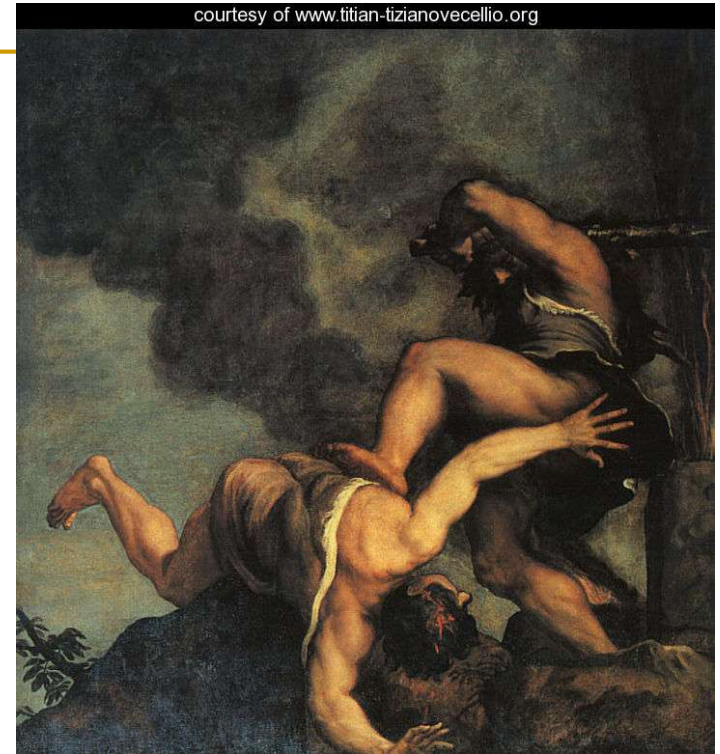
Daleki Bog

- Teološka ostavljenost u v2
- Bože moj, zašto si me ostavio
  - Izriče muku pred Bogom
  - Čiji Bog?
- “moj Bog” – Savez
- Uzrok blizine smrti u v16
- “Ti” = Bog
- Hrabra, bitna molitva u v12.20
- Ne budi daleko (⇔ daleko si! v2)
- Preokret u v22 (v. Šarić)
- “uslišio si me” (KS: LXX, Vg – “moja jadna duša”)

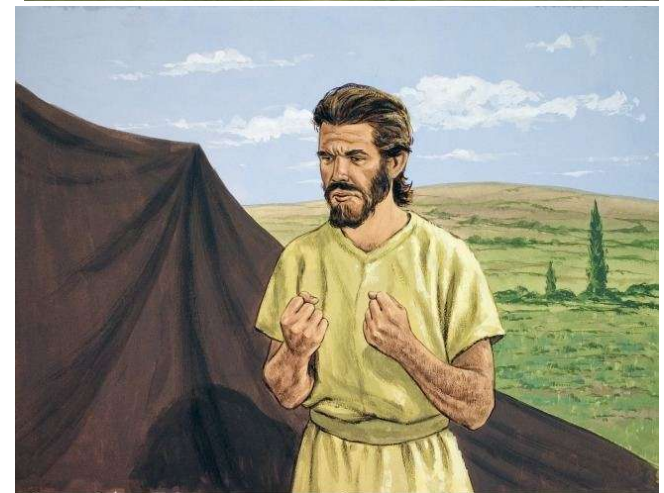
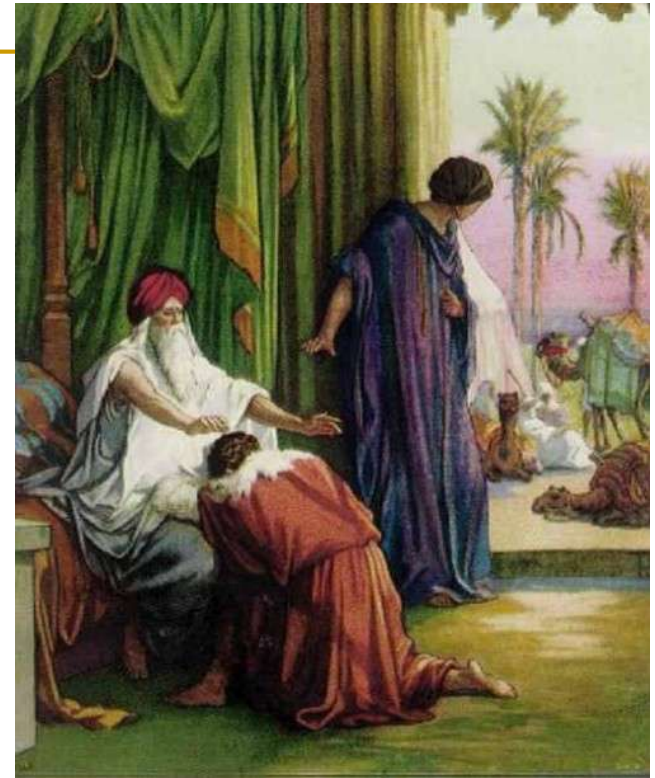
Krik boli

- Prolivena Abelova krv u Post 4,10:
- Viče k Bogu צעק *šā‘aq* – *zdvojan vapaj, vrištanje, tjeskoban krik*
  - Prije prekršaja upozorenje u Post 2,17:
  - “Sigurno ćeš umrijeti!”
    - Kajinov odnos prema Bogu u 4,3:
  - Prvi prinos Bogu u Bibliji
    - Upit i pouka u 4,6s:
  - “Zašto si srdit?”(4,6);
  - “možeš se oprijeti” (v7)
    - Tko kome govori?
  - Bog Kajinu
    - Uvod u v7: “Zar ne?”
Šarić: “Nije li (ovako)”?
  - κρίσις – *krisis*
    - Što s ljutnjom u v8?
  - Ljutnju na Boga svaljuje na brata

Prevareni brat Ezav

- **Snažno je kriknuo krikom velikim i gorkim (צעקה *ṣā‘aq* Post 27,34)**
  - Što je prije poduzeo? (Post 27,31)
- **Donio obrok ocu i zatražio blagoslov**
  - Rezultat prijevare u 27,41, javljen u v43
- **“Ubit ću Jakova, brata svoga” (v41)**
- **Rebeka potvrđuje (v43)**
  - “Ubiti” הרג (*hārag* 4,8.14; 27,41.43)
- **Jakov susreće Boga nakon krize u obitelji → 28,13**
- **“Ja sam יהוה” – u snu (28,13)**

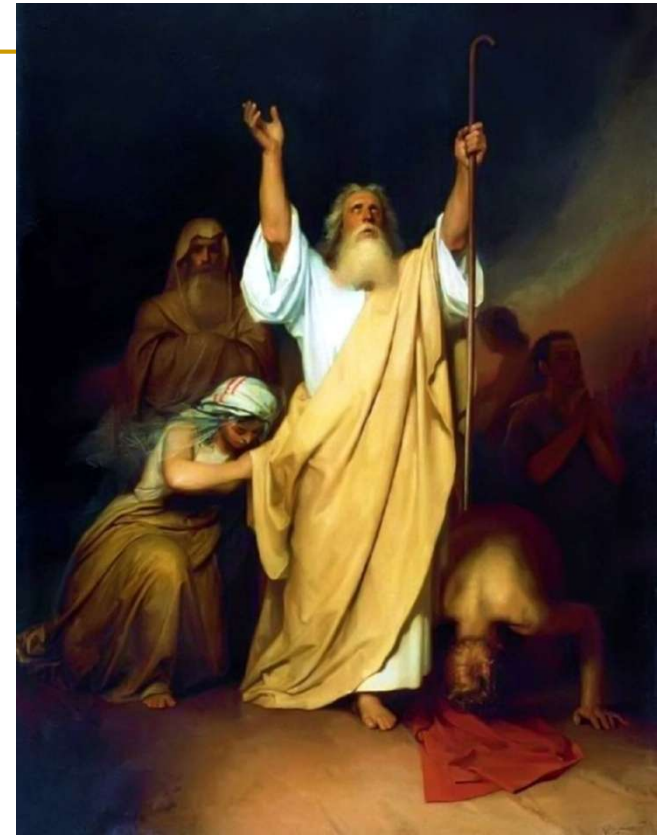
Spas na Crvenom moru

- Kriza u Izl 14,10
- **More i progonitelji –**
  - reakcija zajednice u 14,10.11s
- **Velik strah (ירא), krik (צעק) 14,10**
  - Izopačenje u 11s:
- **Napad na Mojsija (11s)**
  - **Oslobođenje iz Egipta:**
  - **Egipat nema grobnih mjesta?**
Uzeo si nas da umremo u pustinji (11)
  - **Bolje robovanje u Egiptu (12)**
    - ← **Kajinovsko lutanje**

Precizna pedagogija

- Voditelj Mojsije u Izl 14,13:
- “Ne bojte se!” (ירא) 14,13
- korijen problema iz v10 (ירא)
  - ⇔ protunapad, povlačenje, obrana...
  - → “pobojali se (ירא) יהוה” (31)
  - Strah Božji, vrhovni autoritet
- יָשַׁע *jāša* ‘spasiti – usred voda 14,13.30; 15,2
  - Mojsijevo iskustvo u Izl 2
- “Gledajte *spasenje!*” (HB יָשַׁע 14,13)
  - יהוה je *spasio* Izraela (v30 יָשַׁע) – KS i Š.: “izbavi”
  - “Postao mi je *spasenje*” (יָשַׁע 15,2) – KS: “izbavitelj”, Š. “spasitelj”

Otkriti uzroke

- ❑ Čiji krik צעק u Izl 14,15?
- “Što *višeš* k meni!”
  - ❑ Mojsije Bogu (HB, LXX, Vg i Šarić, usp. narod צעק v10)
- Uzrok nevolje:
  - ❑ zašto su uz more (usp. v2.9)?
  - ❑ zašto progonjeni (usp. 4.8.17)?
- Božja zapovijed iz 14,2 točno izvršena u v9
- Bog najavljuje (4.17) i izvršava “otvrdnuće” srca (8) – faraonu (4); Egiptu (17)

Svrha krize

- Božja nakana u 14,4.18:
- “Egipat će *spoznati*: ja sam יהוה” (Izl 14,4.18 → 25)
- Mojsije: “יהוה će se boriti za vas” (14)
  - Ime “Izrael”
- Egipat: “יהוה se bori za njih” (25)
  - → Božja najava i ostvarenje
  - Cilj u 14,31?
- Vjera, stjecanje pouzdanja – u koga, tko? (v31)
- U Boga i u Mojsija – cijeli narod
  - “Ja ću biti s tobom” 3,12 – Mojsijev autoritet
  - “Ako mi ne povjeruju...” (4,1)

Nehemija

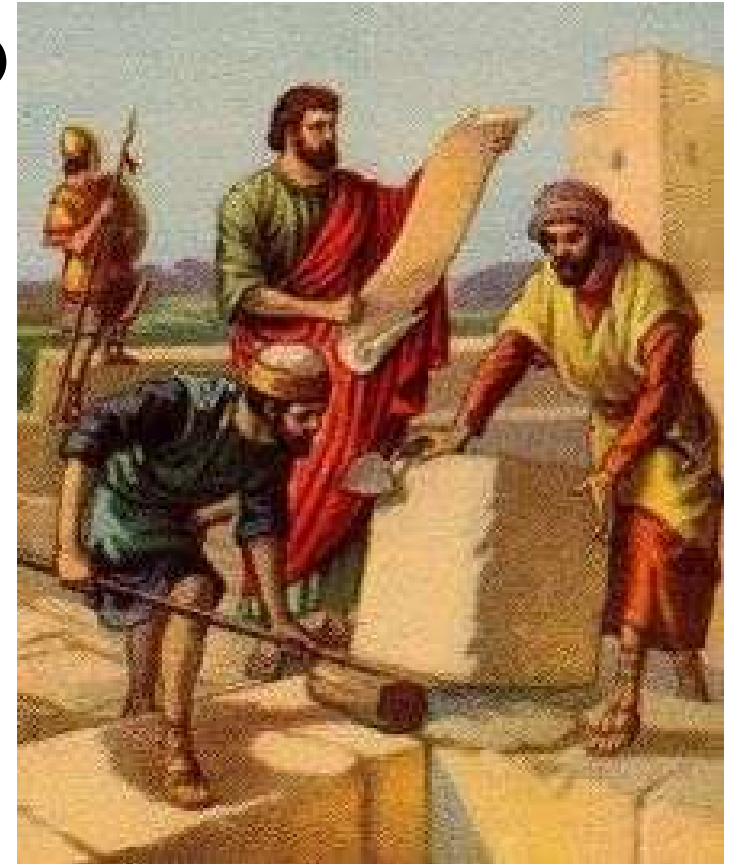

**Nadvladava krizu u zajednici
(Neh 5)**

Nehemijina duhovna obnova

- **Krik (צעק *šā‘aq*) naroda u Neh 5,1: “velika vika” (KS), “teške optužbe” (Š.)**
  - Ne zbog izgradnje i obrane (do Neh 4)
- **Postupak voditelja:**
- **Informiranje (2-5)**
  - Hrana za brojnu djecu (2; LXX: zalažemo)
  - Polja i vinogradi u zalog za hranu (3)
  - I za porez (4)
  - djeca – robovi “našoj braći” (5)
- **Emocija u 5,6?**
- **Ljutnja – “uskipio, uzavreo”**
  - obično problem, kao kod Kajina

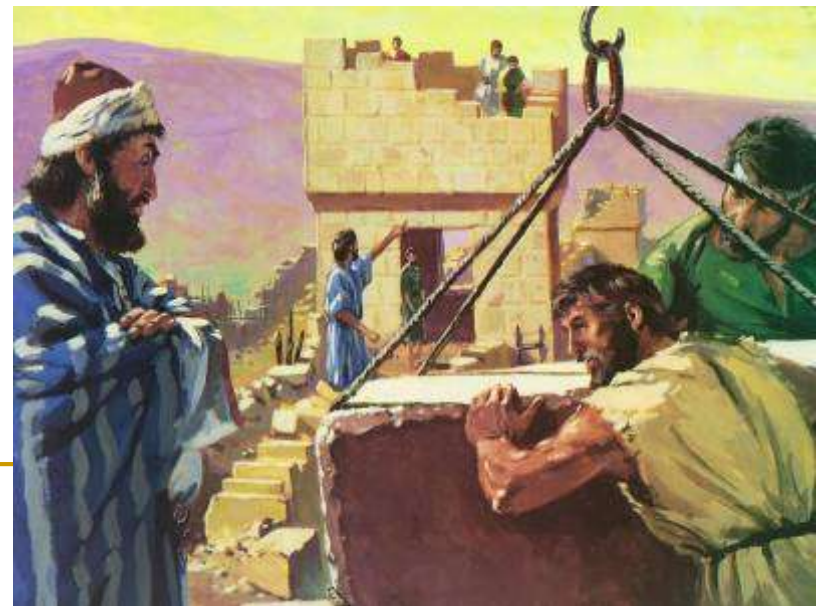
Odlučan vođa

- *Krisis* (Neh 5,7):
- “u sebi promislio” (KS),
“odlučih” (Š.)
- = *moje se srce zakraljilo*
nada mnom (מַלַּךְ *mālak*, ni.)
  - Postupak voditelja (7s):
    - A) prosudba i prijekor vlastele u v7:
      - “Lihvarite”
      - B) Velik zbor, narodna skupština – “demokracija”,
Crkva (קהילה *q^ehillâ*) v7
        - C) Izravna optužba, sučeljenje s činjenicama u v8:
          - “prodajete svoju braću”

Nehemijina uspješna metoda

- Temelj (Neh 5,9):
  - **Strah Božji**
    - Nehemija primjer (15):
  - **Ja drukčije – zbog straha Božjega**
    - Nehemijin postupak u 5,10.14.16s:
  - **Otpustio dugove (10)**
  - **Odriče se namjesničke plaće (14)**
  - **Sam radi (16)**
  - **Hrani radnike (17)**
- Zahtjev u (11):
  - **“Vratite!”**
    - Rezultat u 12s:
  - **Spremnost: “Vratit ćemo”**
  - **Prisega pred svećenicima**
  - **Djelo: izvršenje (13)**

Isus hrani mnoštvo

**Kristov milosrdni odgovor
na ljudsku krizu**

Mt 14,15-21

Velika ljudska glad

- Koliko hrane, koliko ljudi u Mt 14,17.19.21?
- 5 kruhova, 2 ribe – 5000 muškaraca
  - Koliko hrane, koliko ljudi u Mt 15,34.36.38?
- 7 kruhova, ribe – 4000 muškaraca
  - Rezultati u Mt 14,20; 15,37:
- a) Sitost + b) 12 košara, 7 košara ulomaka
→ novo obilje
- 12 plemena,
7 dana stvaranja
- Za cijeli Božji narod

Kristova metoda

- **Isus prihvaća oskudan dar**
(Mt 14,18; Mk 6,38; Lk 9,13)
  - Dječak, “mali” (Iv 6,9)
- **gleda u nebo**
(Mt 14,19; Mk 6,41; Lk 9,16)
- **Uzima, ZAHVALIVŠI, lomi**
  - = na Posljednjoj večeri (1 Kor 11,23s)
- **εὐχαριστήσας [eucharistesas] → Euharistija**
  - (Mt 15,36; 26,27; Mk 8,6; 14,23; Lk 22,17.19; Iv 6,11)
- **Znak u Emausu (Lk 24,30)**

Povjerenje učenika

- Uočavaju glad, nude rješenje:
- “Otpusti ih” (Mt 14,15; Mk 6,36...)
  - Isus nalaže (Mt 14,16; Mk 6,37...):
- “Dajte im vi!”
  - Tko daje hranu mnoštvu (Mt 14,19)?
- Učenici
  - Učenici gladni, Učitelj podsjeća:
- “Koliko je preostalo?” (Mk 8,19.20)
- Sami odgovaraju:
- 12; 7 košara ulomaka
  - Sada 1 kruh za 12 apostola (Mk 8,14)

